

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **G. G.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 10. 2021, č. j. OAM-576/ZA-ZA11-ZA20-2021,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný zamítl žádost žalobce o mezinárodní ochranu jako zjevně nedůvodnou. Gruzie, odkud žalobce pochází, je totiž na seznamu bezpečných zemí původu. Žalobce s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí. Domnívá se, že si žalovaný neshromáždil dostatek podkladů, aby mohl o jeho azylové žádosti řádně rozhodnout. Krajský soud níže vysvětlí, proč tak žalobce namítá nedůvodně.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 6. 8. 2021 žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod uvedl, že jeho dcera má problémy se zrakem. Proto si na její léčbu půjčil peníze od bratra. Ten si na tuto půjčku sám půjčil peníze od banky. Dcera ale ještě potřebuje jednu další operaci, na kterou už žalobce peníze nemá. Dlužná částka činí 50.000 lari. Bratr žalobce se za ni zaručil bance svým domem. Banka chce peníze zpět, proto je chce zpět i bratr žalobce, aby nepřišel o dům. Žalobce ale nemá na to, aby je vrátil. S bratrem původně žili ve stejném domě, ale po nesplacení dluhu je s rodinu vyhodil. Manželka žalobce s dětmi nyní žije u jejich rodičů v X. Žalobce by chtěl v ČR legálně pracovat a splatit dluh vůči jeho bratrovi. Ztratil pas a peníze, které měl u sebe. Jinou možnost zisku peněz nemá. Žalobce podle svých slov nemá ve vlasti problémy se státními orgány. V případě návratu do Gruzie se žalobce bojí, že po něm bratr bude chtít peníze zpět a bude se s ním hádat.
3. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu, konkrétně materiál *Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu* z listopadu 2020 („Hodnocení Gruzie“). Podle této zprávy v Gruzii obecně a soustavně nedochází k pronásledování ve smyslu čl. 9 směrnice č. 2011/95/EU, ani k mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení, trestům či hrozbě z důvodu svévolného násilí. V Gruzii neprobíhá žádný aktivní mezinárodní nebo vnitřní konflikt. Centrální vláda nemá pod kontrolou pouze separatistické regiony Abcházie a Jižní Osetie. Gruzie je členem OSN. Ratifikovala a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků. Ochranu proti pronásledování nebo špatnému zacházení upravuje řada zákonů. Gruzie je přijímala téměř vždy v součinnosti s Radou Evropy a dalšími mezinárodními organizacemi.
4. Gruzínská ústava garantuje základní práva a svobody, včetně svobody volného pohybu a zákazu mučení a jiného, krutého, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Dochází ale například k porušování soudní nezávislosti a nestrannosti, porušování soukromí a násilí vůči LGBTI osobám. Gruzie umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv. Gruzínská vláda také spolupracovala s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky i s dalšími humanitárními organizacemi na poskytování ochrany a pomoci vnitřně přesídleným osobám, uprchlíkům a dalším skupinám. Gruzínští občané mohou podat stížnost ke státnímu zastupitelství a dalším justičním institucím. Případnou nečinností nebo zneužitím pravomocí státních orgánů se rovněž zabývá ombudsman a řada nevládních organizací, které poskytují efektivní pomoc v případech porušení práv jednotlivců.
5. Na základě výpovědi žalobce a informací plynoucích z *Hodnocení Gruzie* žalovaný shledal, že v případě žalobce lze Gruzii považovat za bezpečnou zemi původu. Žalobce v průběhu správního řízení uvedl, že si ve vlasti půjčil peníze na operaci dcery od svého bratra, který si sám na to půjčil. Zaručil se domem bance, která nyní požaduje vrácení peněz. Proto žalobce odjel do ČR, aby si zde našel práci a dlužné peníze bratrovi vrátil. Institut mezinárodní ochrany ovšem nemůže sloužit jako nástroj k řešení ekonomických potíží v zemi původu žadatele nebo jako způsob legalizace pobytu na území ČR. Žalovaný proto shledal naplnění podmínek pro použití § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Rozhodnutím ze dne 6. 10. 2021, č. j. OAM-576/ZA-ZA11-ZA20-2021 („napadené rozhodnutí“) zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

6. Žalobce namítá, že v jeho případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou. Žalovaný si neshromáždil dostatek aktuálních a relevantních podkladů pro vydání rozhodnutí. Nezjistil stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí vůbec nezabýval skutečnostmi, které žalobce v rámci správního řízení uvedl. Napadené rozhodnutí opřel pouze o obecné závěry. Ty se nijak netýkají skutkových tvrzení žalobce. Napadené rozhodnutí je proto nezákonné.
7. Žalovaný odkazuje na zcela obecné informace z *Hodnocení Gruzie*, které nesouvisí s důvody žádosti žalobce. *Hodnocení Gruzie* vytvořil žalovaný pro účely zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí. Nikoliv pro účely individuálního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. *Hodnocení Gruzie* je neobjektivní a zcela nedostatečné pro řádné zjištění skutkového stavu. Nezohledňuje individuální důvody žádosti žalobce. Není přesné, jak to vyžaduje § 23c písm. c) zákona o azylu.
8. Při aplikaci konceptu bezpečné země původu leží větší část důkazního břemene na žadateli. Neznamená to však, že by se na něj důkazní břemeno kompletně přesunulo a že by žalovaný mohl prakticky rezignovat na shromáždění přesných a aktuálních informací z různých zdrojů o zemi původu. Správní orgány mají ze zákona povinnost zjistit stav věci způsobem, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tuto povinnost nesou i v případě žádosti o mezinárodní ochranu podané cizincem, který pochází z bezpečné země původu. Žalobce svou část důkazního břemene unesl tím, že žalovanému poskytl věrohodnou výpověď. Uváděl skutečnosti, které mohou mít relevanci pro udělení mezinárodní ochrany. Nic v rozhodnutí žalovaného nenasvědčuje individuálnímu posouzení žádosti žalobce. V odůvodnění napadeného rozhodnutí chybí skutkové závěry o tom, zda by se právům žalobce v jeho konkrétním případě mohlo dostat efektivní ochrany ze strany příslušných státních orgánů.
9. K nevyčerpání prostředků vnitřní ochrany žalobce cituje dva rozsudky Nejvyššího správního soudu. Podle rozsudku ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, „mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu“. Podle rozsudku ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, „jako důvod pro neudělení azylu nemůže obstát argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc, a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu.“
10. Společně se žalobou podal žalobce návrh na přiznání odkladného účinku.
11. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvádí, že dostatečně zjistil skutkový stav, který mu umožnil ve věci rozhodnout. Neuvádí nové skutečnosti, které by měly relevanci pro rozhodnutí soudu.

IV. Posouzení věci krajským soudem

12. Žalobu podala oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), ve lhůtě podle § 32 odst. 1 zákona o azylu. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.

13. Žaloba *není důvodná*.

14. Podle § 16 odst. 2 zákona o azylu se jako zjevně nedůvodná zamítne žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze. V souladu s § 16 odst. 3 zákona o azylu platí, že pokud jsou tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li tu předpoklady pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 2, rovněž se *neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a*.
15. Základem vnitrostátní úpravy konceptu bezpečných zemí původu je směrnice č. 2013/32/EU („procedurální směrnice“). Ta v bodu 40 preambule uvádí, že *pokud lze třetí zemi pokládat za bezpečnou zemi původu, měly by mít členské státy možnost označit ji za bezpečnou a vycházet z domněnky, že je pro daného žadatele bezpečná, pokud žadatel neprokáže opak*. Z bodu 46 preambule vyplývá, že členské státy se mohou rozhodnout, zda budou posuzovat bezpečnost země původu případ od případu nebo označí země jako bezpečné přijetím seznamu těchto zemí. ČR zvolila druhou z těchto variant (viz § 86 odst. 4 zákona o azylu). Seznam bezpečných zemí původu obsahuje § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců. V souladu s bodem 7 tohoto ustanovení *Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu Gruzii, s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie*. Zařazení Gruzie na tento seznam znamená, že (s příslušným teritoriálním omezením) splňuje výše podmínky pro označení země za bezpečnou podle § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, který vychází z procedurální směrnice (viz příloha č. I procedurální směrnice). Žalovaný tedy nemá povinnost tyto podmínky zkoumat jednotlivě ve vztahu ke každé žádosti o mezinárodní ochranu
16. Pokud tedy žadatel pochází z bezpečné země původu, předpokládá se, že jeho žádost o mezinárodní ochranu je nedůvodná, protože mu v zemi původu nehrozí pronásledování ani vážná újma. Tato domněnka je ovšem vyvratitelná. A každý žadatel pocházející z bezpečné země původu má možnost prokázat, že v jeho konkrétním případě by se domněnka bezpečnosti uplatnit neměla. Žadatel tedy musí prokázat, že právě jemu „hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70). Aby žadatel toto důkazní břemeno unesl, musí nejen tvrdit relevantní skutečnosti z hlediska důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, ale zejména tato tvrzení prokázat.
17. Žalobce prvně namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, protože si neobstaral dostatek relevantních informací o zemi původu. *V případě použití institutu bezpečné země původu však žalovaný nemá povinnost shromažďovat informace o zemi původu v takovém rozsahu, jako je tomu u plného meritorního přezkumu žádosti*. Jak totiž vyplývá z § 16 odst. 3 zákona o azylu, v těchto případech se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany uvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl čelit pronásledování z důvodů

uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a. Je proto postačující, pokud žalovaný jako podklad pro vydání rozhodnutí využil pouze zprávu *Hodnocení Gruzie*, která zdůvodňuje naplnění podmínek pro zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu. Teprve pokud by žalobce předložil důkazy, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi považovat nelze, musel by žalovaný shromáždit dodatečné informace, na jejichž základě by hodnotil relevanci těchto důkazů a tvrzení žalobce ve vztahu k jednotlivým důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce však žádný takový důkaz nepředložil.

18. Žalobce uvedl, že má obavy z návratu do Gruzie kvůli svému dluhu vůči jeho bratrovi, který mu půjčil peníze na operaci dcery. Sám si však na tuto půjčku půjčil od banky a zaručil se domem. Banka i bratr nyní chtějí peníze zpět. Původcem pronásledování ve smyslu zákona o azylu může být i soukromá osoba. V těchto případech se ale žadatel o mezinárodní ochranu musí obrátit se žádostí o pomoc nejprve na vnitrostátní orgány. V případě bezpečné země původu totiž platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2007, č. j. 4 Azs 195/2006-149). Možnost využití vnitrostátních právních prostředků ochrany představuje jedno z kritérií pro posouzení státu jako bezpečné země původu. To znamená, že již označením Gruzie jako bezpečné země původu se vytváří domněnka, že možnost využití vnitrostátních prostředků ochrany existuje. Není-li tedy zjevné, že tyto orgány nemohou či nechtějí účinnou ochranu poskytnout (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2021, č. j. 6 Azs 168/2020-50). Pak je ale na žadateli, aby to případně prokázal (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008-57). Žalobce se ovšem na žádné vnitrostátní orgány neobrátil a ani netvrdil, že by mu nemohly poskytnout účinnou ochranu.
19. Žalobce citoval rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51 (viz bod 9). Krajský soud se domnívá, že citovaný rozsudek není na případ žalobce přílehlavý. Rozsudek se týkal žadatelky z Nigerijské federativní republiky. Nigerijská federativní republika, na rozdíl od Gruzie, není bezpečnou zemí ve smyslu vyhlášky č. 328/2015 Sb. Nevyužije se u ní vyvratitelná domněnka o nedůvodnosti žádosti o mezinárodní ochranu. Probíhá u ní plný meritorní přezkum dostupnosti vnitřní ochrany. Ve věci řešené citovaným rozsudkem plný meritorní přezkum neproběhl správně, protože správní orgán nedostatečně zjistil skutkový stav ohledně dostupnosti vnitřní ochrany. U bezpečných zemí původu, tedy i u Gruzie, ale platí presumpce dostupnosti vnitřní ochrany (viz bod 18 výše). Žalobce ale neuvedl žádné informace o vnitřní ochraně. Na rozdíl od žadatelky v citovaném rozsudku navíc ani netvrdil, že by mu s jeho problémy příslušné orgány země původu nemohly pomoci.
20. K rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006 (viz bod 9) krajský soud uvádí, že rovněž není na případ žalobce přílehlavý. Celá právní věta rozsudku, z níž žalobce citoval pouze druhou polovinu, zní: „[P]okud ze zpráv o zemi původu žadatele o azyl vyplývá, že menšina, jejímž je žadatel příslušníkem, je terčem diskriminace a pronásledování ze strany úřadů a policie, nemůže jako důvod pro neudělení azylu obstat argument, že žadatel o azyl v zemi původu tyto orgány nepožádal o pomoc a nevyčerpal tak veškeré právní prostředky, které mu k ochraně jeho práv poskytuje právní řád státu jeho původu“. Materiál *Hodnocení Gruzie* uvádí značné problémy v jednání státních orgánů vůči menšině LGBTI. Žalobce ale neuvedl, že je příslušníkem této menšiny. Rovněž neuvedl, že by v Gruzii čelil diskriminaci či pronásledování státními orgány. Žalobce tedy domněnku o dostupnosti vnitřní ochrany nevyvrátil.

21. Nedůvodná je i námitka žalobce, že výše uvedená zpráva je neobjektivní. Procedurální směrnice počítá s tím, že hodnocení, zda je určitá země bezpečnou zemí původu, bude provádět členský stát, který posuzuje žádost o mezinárodní ochranu. V čl. 37 odst. 3 podmiňuje toto hodnocení tím, že se má zakládat na řadě zdrojů informací, zejména informací z jiných členských států, od Evropského podpůrného úřadu pro otázky azylu, Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, Rady Evropy a jiných významných mezinárodních organizací. Zpráva, kterou žalovaný použil jako podklad rozhodnutí, to splňuje.
22. Krajský soud uzavírá, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem. Žalobce neprokázal, že v jeho případě Gruzie bezpečnou zemí není.

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

23. Krajský soud pro nedůvodnost žalobních námitek žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.). Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nevznikly (§ 60 s. ř. s.). O návrhu na přiznání odkladného účinku krajský soud samostatně nerozhodl, protože bezodkladně rozhodl ve věci samé. Žalobci již nezasílal vyjádření žalovaného k žalobě. Oproti rozhodnutí žalovaného neobsahovalo žádnou novou argumentaci. Právo žalobce na kontradiktornost řízení proto nevyžadovalo, aby mu krajský soud vyjádření žalovaného přeposílal k replice.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 12. ledna 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce